

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa E. O. prowadzącej działalność gospodarczą w formie Przedsiębiorstwa Handlowo - Usługowego E. w N. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki o nałożenie kary pieniężnej, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 października 2012 r., na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 17 listopada 2011 r.,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

2. zasądza od E. O., prowadzącej działalność gospodarczą w formie Przedsiębiorstwa Handlowo - Usługowego E. w N. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 17 listopada 2011 r., oddalił apelację E. O. prowadzącej działalność gospodarczą w formie Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego E. w N. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes Urzędu) o nałożenie kary pieniężnej. Sąd Apelacyjny, powołując się na stanowisko Sądu

Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 13 maja 2009 r., III SK 39/08 (OSNP 2011, Nr 1-2, poz. 30), nie uwzględnił zarzutu apelacyjnego odnoszącego się do naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego poprzez błędne przyjęcie, że „rokiem poprzednim” jest rok poprzedzający rok wydania decyzji nakładającej karę pieniężną, a nie rok poprzedni w odniesieniu do daty czynu, za który Prezes Urzędu nałożył karę pieniężną.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie jej do rozpoznania powód powołał się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości. Zdaniem powoda, wyrok Sądu Apelacyjnego oparty jest na wadliwym poglądzie, zgodnie z którym przy wymierzaniu przedsiębiorcy kary pieniężnej nie obowiązują sąd orzekający wymogi analogiczne, jak przy orzekaniu w sprawie karnej oraz odpowiednie do tego reguły wykładni, zmierzające do takiej interpretacji przepisów represyjnych, które są dla sprawcy łagodniejsze. Powód podnosi, że w myśl art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego wysokość kary pieniężnej nakładanej przez Prezesa Urzędu nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Z zestawienia tych dwóch przepisów wynika zdaniem powoda, że w ustawie Prawo energetyczne nie określono w sposób nie budzący wątpliwości, jaki okres stanowi podstawę wymiaru kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego. Według powoda możliwe są dwie interpretacje tego przepisu. Zgodnie z pierwszą z nich „rokiem poprzednim” powinien być rok poprzedzający datę wydania decyzji. Według konkurencyjnej wykładni chodzi zaś o rok poprzedzający datę czynu. W dalszej kolejności powód podnosi, że przy wyborze jednej z tych dwóch wykładni należy kierować się kryterium łagodności sankcji, a zatem w zależności od okoliczności sprawy nadawać różne znaczenie pojęciu „roku poprzedniego”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda, Prezes Urzędu wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli skarżący jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje istnienie potrzeby dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, obowiązany jest przedstawić, jakie poważne wątpliwości budzi wykładnia określonego przepisu, przytoczyć rozbieżne poglądy doktryny w tym przedmiocie lub rozbieżne orzeczenia Sądów wydane w oparciu o różną wykładnię przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie SN z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08). Ze względu na publiczne cele jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej.

Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda nie spełnia powyższych wymogów. Ogranicza się jedynie do wskazania dwóch możliwych wykładni art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego: niekorzystnej dla niego wykładni przyjętej przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku, opartej na stanowisku zajęтым w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2009 r., III SK 39/08 oraz korzystnej dla niego wykładni wynikającej z uwzględnienia reguły *in dubio mitius*. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania brak jakiegokolwiek wyvodu, zgodnie z którym zasada *in dubio mitius* powinna odnosić się nie tylko do oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, ale także wykładni prawa. Pominięto także wypowiedzi przedstawicieli doktryny, którzy opowiadają się za wykładnią dokonaną przez Sąd Apelacyjny. Nie

podważono w żaden sposób prawidłowości argumentacji Sądu Najwyższego w powołanym powyżej wyroku.

Skarżący na użytek stworzenia wątpliwości w zakresie wykładni wyizolował przepis art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego spośród pozostałych jednostek redakcyjnych art. 56 Prawa energetycznego. Przepis art. 56 ust. 1 przewiduje sankcję w postaci kary pieniężnej za wymienione w nim zachowania przedsiębiorstw energetycznych. Przepis art. 56 ust. 2 wskazuje, że karę pieniężną za zachowania sankcjonowane na podstawie art. 56 ust. 1 wymierza – zasadniczo – Prezes Urzędu. Następnie art. 56 ust. 3 ustanawia górną granicę kary pieniężnej za zachowania wymienione w art. 56 ust. 1. Wreszcie, art. 56 ust. 6 wskazuje okoliczności, jakie Prezes Urzędu bierze pod uwagę ustalając wysokość kary pieniężnej, w granicach wyznaczonych przez art. 56 ust. 3. Z przepisów tych odczytywanych łącznie wynika, że wysokość kary pieniężnej (art. 56 ust. 3), wymierzanej przez Prezesa Urzędu (art. 56 ust. 2) za zachowania wymienione w art. 56 ust. 1, konkretyzowana jest dopiero w postępowaniu, którego przedmiotem jest nałożenie kary pieniężnej na przedsiębiorcę. Oznacza to, że wysokość nakładanej kary pieniężnej nie może przekroczyć progu 15% przychodów osiągniętych przez ukaranego w roku poprzedzającym rok konkretyzacji tej kary, a zatem rok wydania decyzji nakładającej karę pieniężną.

Argumentacja powoda, skoncentrowana na zwrocie „w poprzednim roku podatkowym” nie uwzględnia także funkcji i treści samego art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego. Przepis ten ustanawia górną granicę kary pieniężnej, nie wpływa na jej wymiar w konkretnej sprawie, poniżej wyznaczonego w nim maksimum. Nie należy utożsamiać go z przepisem kreującym przesłankę adekwatności wymierzanej przez Prezesa Urzędu kary pieniężnej. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes Urzędu – z punktu widzenia treści art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego - powinien mieć jedynie na uwadze, by nie przekroczyła ona górnej granicy wskazanej w tym przepisie. Granicę tą stanowi określona procentowo część „przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym”. Zwrot „osiągnięty w poprzednim roku podatkowym” powinien być zatem interpretowany łącznie z poprzedzającym go sformułowaniem „przychód ukaranego przedsiębiorcy”. „Przedsiębiorcą ukaranym” jest zaś nie przedsiębiorca,

który dopuścił się naruszenia przepisów Prawa energetycznego sankcjonowanych na podstawie art. 56 ust. 1 Prawa energetycznego, ale przedsiębiorca, na którego Prezes Urzędu nakłada karę pieniężną. To z kolei oznacza, że wątpliwości interpretacyjne podniesione przez powoda we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania są jedynie pozorne.

Użycie w art. 56 ust. 1 Prawa energetycznego sformułowania „przychód ukaranego przedsiębiorcy” odróżnia także ten przepis od powołanego przez powoda art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, który to przepis upoważnia organ antymonopolowy do nałożenia kary pieniężnej na „przedsiębiorcę”. Stąd w dalszej części tego przepisu pojawiła się potrzeba konkretyzacji roku rozliczeniowego, według którego należy ustalić górną granicę kary pieniężnej. Nieuprawnione jest więc poszukiwanie w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wzorca dla analogii przy wykładni art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego.

Wobec niewykazania przez powoda okoliczności przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 postanowienia. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w związku z § 14 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).